

Bitka v Chihuahui razgnala vstaše.

MALOPOMEMBNI SPOPADI ZNAČIJO KONEC REVOLUCIJE

Federalci so zmagali v spopadu, dvajset milj vstran od Jimeneza. — Nadaljni spopad se bo završil tam. — Pretkani Caraveo je zapustil Rellano, kljub boljši poziciji.

MEXICO CITY, Mehika, 31. marca. — Kavalerija federalne armade pod generalom Almazanom je včeraj porazila vstaško silo pri Corralitos, Chihuahua.

V svoji brzojavki generalu Callesu je ugotovil general Almazan, da so imeli vstaši težke izgube in da so bili popolnoma poraženi. General Urbalejo, prejšnji federalni poveljnik v državi Durango, je baje pobegnil proti zapadu.

Corralitos je dvajset milj južno-iztočno od Jimeneza, kjer je bila koncentrirana vstaška armada. Preje preko dneva se je sporočilo, da so se vstaši pod generalom Caraveo, umaknili od Rellano prelaza, deset milj od Corralitos in da bodo nudili bitko pri Jimenezu.

General Calles je brzojavil predsedniku Portes Gilu ter dal izraza svojemu razočaranju, ker se ni ustavili vstaši pri Rellano, ker je bila cela federalna armada pripravljena spustiti se v boj pri tej točki.

— Armada generala Almazana, — se je glasila v brzojavki, — je napredovala proti Rellano v namenu, da se spusti v boj. Podpolkovnik Fierro pa je šel preko te točke ter sporočil, da so jo vstaši že izpraznili. Naša armada je bila nato oddaljena devet kilometrov od Rellano.

General Calles je danes preiskusil svojo moč z generalom Caraveo, ki poveljuje vstašem v tem sektorju. Oba sta dobro izvežbana v revolucionarnem bojevanju ter sta pripravljena na odločilno bitko v Chihuahui. Vse kaže, da bo ta bitka v bližini Jimeneza. Ta kraj je križišče mehiške narodne železnice, kajti odtukaj vodi stranska proga v Parral. Caraveo se bo najbrž spustil v bitko na tej točki, da se lahko umakne v Sierra Madre v slučaju, da bi bil poražen.

TRUPLO UČENKE NAŠLI

Truplo deklice, katero so tako dolgo iskali, je bilo sedaj najdeno. — Deklico so o pogrešali več kot eno leto.

SPRINGFIELD, Mass., 31. marca. — Truplo deklice, katero je vrgla na breg Connecticut reka pri Long Meadow, dve milj od tukaj, je bilo pozitivno identificirano včeraj popoldne kot ono Frances St. John Smith, hčerke Mr. in Mar. At. John Smith iz New Yorka, ki je izginila iz Smith Collega, Northampton, dne 13. januarja leta 1928.

Identifikacijo je izvršil dr. Carleton Woods, dentist iz New Yorka, ki je primerjal vezi in polnila v spodnji željasti z načrti dela, katero je izvršil na Miss Smith, predno se je vrnila v šolo.

Identifikaciji Woods, o kateri je trdil, da je pozitivna, je sledila avtopsija, katero je izvršil zdravniški preglednik, Frederick Jones, ki je pokazala, da je nastopila smrt vsled utonitve.

Nikake nadaljne preiskave ne bo. Državni detektivji so izjavili, da je avtopsija pokazala, da ni

bilo nobenega dokaza zločina, ki bi zahteval njih pozornost.

To je bil dramatičen konec dolgega iskanja Frances, dočim so ostali vzroki njenega izginutja še vedno tajnost. Poročilo zdravniškega preglednika je ugotovilo le, da je nastopila smrt v "nedoločnih okoliščinah".

Nikdar ne bo razkrilo, če si je deklica sama vzela življenje ali če pa je, kot domneva njena družina, odšla proč v napadu amnezije ter se ponesrečila.

Noben član družine ni bil navzoč, ko je dospel dr. Woods v pogrebniški zavod.

Zdravniška tajnost v Italiji.

RIM, Italija, 31. marca. — Profesionalna tajnost zdravnikov, v kolikor pride v poštev zloraba, bo dejanski odpravljena v Italiji na temelju cirkularja, katerega je izdal danes Mussolini.

V tem dekretu je rečeno, da morajo vsi zdravniki sporočiti slučajne preprečenja rojstev, za katere izvedo potom direktnega izvajanja svoje prakse.

Provincijalni prefekti, katerim je bil cirkular poslan, morajo informirati zdravniške zveze ter jih opozoriti na kazni, ki so prepisane v takih slučajih.

ADVERTISE in "Glas Naroda".

PROHIBICIONISTI PRIČENJAJO ŽETI, KAR SO BILI ZASEJALI

Kongresniki so se v polni meri posluševali prednosti, ki so jih uživali napram drugim potnikom. — Pogreb De Kingove soproge se je završil ob velikanski udeležbi. — Coronerjeva preiskava se bo vršila v torek.

AURORA, Ill., 31. marca. — Slovesen sprevod prijateljev in prijateljic Mrs. Lilian De King, ki je bila ustreljena tekom napada v svojem domu v ponedeljek, se je pomikal od majhne hiše dve milj severno od tukaj v Št. Joseph cerkev in od tam na pokopališče.

Predno so odvedli truplo matere, katero je ustrelil pomožni šerif, so se množice prebivalcev zbirale pred hišo. Ko se je vršila pogrebna služba, so imeli pomožni generalni pravdnik iz Illinoisa, državni pravdnik in drugi uradniki konferenco glede pogona, ki se je končal s smrtjo De Kingove.

Coroner Fiereke je objavil, da bo pozval za pričo nekoga Evgena Fairchilda, ki je rekel, da mu je Mrs. De King prodala žganje.

Na ta način hočejo opravičiti pogon, ki je imel za posledico težko ranjenje De Kinga in smrt njegove žene.

Fairchild, ki je bil zaposlen v neki tovarni za avtomobile, bo zaslišan tudi od drugih državnih uradnikov. Takoj po streljanju je izginil iz Aurore. Včeraj so ga našli v Odell, Ill.

Coronerjeva preiskava se bo začela v torek.

WASHINGTON, D. C., 31. marca. — Članom kongresa, ki so vedno glasovali za suhaške odredbe, tudi za zloglasno Jones postavo, a kljub temu radi popliti požirek žganja, postaja washingtonsko ozračje precej soparno.

Sedaj bodo morali najbrž tudi sami izpolnjevati postave, katere so sprejeli za druge navadne ljudi.

Vsakemu potniku, ki je prišel iz inozemstva v Ameriko, so pregledali vsi prtljago. Izvzeti so bili le člani kongresa. Noben suhaški agent ni vtikal nosu v njihove kovčke. Ta prednost se je imenovala "courtesy of the port".

Tudi ko se je kongresnik Michaelson vrnil s Kube, niso preiskali njegove prtljage. Slučajno pa se je razbila v njegovem kovčegu steklenica, in žganje je pričelo teči na tla. Agentje so ga prišli preiskati in našli dosti te robe.

Skandal je zavzel tak obseg, da bo na vsak način moral predsednik posredovati, če bo hotel dejanski izvesti namene svojega

plemenitoga eksperimenta in proklamacije glede vpoštovanja vseh postav.

Predsednik bi lahko v enem samem dnevu odpravil vse zlorabe privilegija, ki ga uživajo člani kongresa v pristaniščih.

Pozvati bi moral zakladniškega tajnika ter predsednika ladijskega urada ali pa izdati povelje, s katerim bi razveljavil obstoječo določbo.

HOOVER IN WILBUR NA POČITNICAH

Hooverjeva in Wilburjeva družina sta odšli v Virginijo.

WASHINGTON, D. C., 31. marca. — Hooverjevi in Wilburjevi, sosedje tekom dveh desetletij, so predvčerajšnjim pripravili vse potrebno, da zapuste danes zjutraj Belo hišo za več kot dvesto milj dolgo avtomobilsko potovanje v Shenandoah Narodni park ter nazaj.

Izletnikov ne bodo spremljali predsedniški detektivji in časnikarski poročevalci. Pri izviru Rapidan reke bodo pošavili šotore, kjer bo predsednik ribaril.

Lawrence Richey, eden tajnikov, bo spremljal predsednika, nadalje tajnik za notranje zadeve ter ženi obeh.

To je prvo zabavno potovanje predsednika iz Bele hiše. Mr. Hoover zahteva privatnost tako za delo kot za zabavo.

POSLANIK HERRICK UMRL V PARIZU

Prehladil se je bil pri pogrebu maršala Focha. Bolan je bil le dva dni. Bil je trgovec, bankir in politik.

PARIZ, Francija, 31. marca. — Ameriški poslanik Myron T. Herrick je danes tukaj umrl. Tekom pogrebniških svečanosti za maršalom Fochem si je nakopal prehlad, ki se je pozneje razvil v nnetje sapnika.

Pokojujnik je bil star 74 let. Bolan je bil le dva dni.

Herrick je bil znana osebnost, toda prav po vsem svetu je postal znan, ko je sprejel v Parizu ameriškega letalca Lindbergha, kateri je prvi preletel Atlantski ocean.

Ko je izvedel francoski ministrski predsednik Poincare o njegovi smrti, je rekel:

— Francija in jaz sva izgubila velikega prijatelja. Ljubil sem ga ter visoko cenil njegove zmognosti in njegov značaj.

Herrick je bil v svojih prejšnjih letih uspešen trgovec in bankir, kot diplomat je pa kazal tudi velike državniške zmognosti.

Štiri učiteljice utonile.

MOUNT GLEAD, Okla., 31. marca. — Štiri učiteljice, ki so se vozile na počitnice proti domu, so utonile, v reki, ko je zavozil njih avtomobil v megli s ceste naravnost v vodo.

Mati in sin zgorela.

ELKTON, Md., 31. marca. — Mrs. na Mahoney ter njen 53-letni sin sta danes zjutraj zgorela, ko je požar uničil njuno hišo. Sosedje izjavljajo, da so čuli pred razkritjem požara strele, vsled česar je bila uvedena preiskava, če se ni završil zločin.

Glavni sodnik Oklahome suspendiran.

OKLAHOMA CITY, Okla., 31. marca. — Državni senat je sklenil včeraj z 28 glasovi proti 7 suspendirati glavnega sodnika državnega višjega sodišča Charles Mahona.

Obtožnica proti njemu je vložena v zakonodajli.

Dvesto družin beži pred povodnijo.

MONTREAL, Quebec, 31. marca. — Skoro 200 družin iz La Prairie na južnem bregu reke sv. Lovrenea, je zapustil svoje domove radi povodnji, povzročene vsled tajanja ledu.

Podpora nemškim invalidom.

BERLIN, Nemčija, 31. marca. V teh velikonočnih praznikih so tisočere vdove in invalidi blagrovale predsednika Hindenburga, ki je razdelil mednje skoro pol milijona nemških mark iz svojega sklada, kateri je bil zbran na čast njegove osemdesetletnice.

Predsednik preživlja Velikonoč s svojo družino v predsedniški palači ter ga ne mika narava s svojimi krasotami. Izza svoje inauguracije ni bil niti en dan bolan. Kanceler Mueller je v postelji, zunanji minister Stresemann se pa zdravi v nekem zdravilišču v Črnem lesu.

GENERAL MAXIME WEYGAND BO NASLEDNIK POKOJNEGA FOCHA

General Weygand, načelnik Fochevega štaba, je bil predlagan za pokojnikovega naslednika. — Pokojni maršal ga je imenoval svojega "duševnega sina" ter ga hvalil kot velikega stratega.

PARIZ, Francija, 31. marca. — Gen. Maxime Weygand bo najbrž imenovan maršalom, da sledi maršalu Ferdinandu Fochu. Vlada se bo baje zavzema za to, da se podeli čast maršala, načelniku Fochevega generalnega štaba, in tudi ljudsko razpoloženje zahteva to.

Maršal Foch je bil zelo naklonjen Weygandu, katerega je imenoval svojega "duševnega sina" in katerega je brezmejno občudoval kot tehnika in stratega.

Maršal Foch, kot predsednik medzavezniškega vojaškega komiteja in tehnični svetovalec konferenčne poslanikov je imel opravka z vsemi problemi, zvezanimi z izvršenjem vojaških klavzul Versaillske pogodbe ter je izdelal vse načrte soglasno z generalom Weygandom.

V Franciji je naslov maršala le časten ter ne nalaga nikakih posebnih funkcij. Foch je bil drugi maršal, nominiran od sedanjege režima. Joffre je bil prvi. Drugi od takrat naprej so maršali Petain, Lyauty, Franchet d'Esperey, Fayolle ter Gallieni in Manoury.

Vlada misli, da je to maksimum ter bo nominirala le enega, da stopi na mesto Focha ter Fayolla.

PARIZ, Francija, 31. marca. — Enaj najfinjših cest v Parizu, Avenue Du Bois de Boulogne je bila imenovana Avenue du Marshal Foch. Kip maršala bo postavljen ob koncu ceste, pri vходу v veliki park Bois de Boulogne. Avenuja se prične pri Etoile, kjer leži grob Nepoznanega vojaka.

Pred 5 leti poneveril dva milijona dolarjev.

SAN ANTONIO, Texas, 31. marca. — George Christian, ki je obtožen poneverbe več milijonov dolarjev, bo prihodnje dni preveden v Newark, N. J., da se zagovarja proti obtožbam, radi katerih ga sedaj že pet let preganjajo. Svoječasno izginil z \$2,200,000, ki so bili lastne neke borzne trdike v New Yorku.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 . . . . . \$ 9.30	Lir	100 . . . . . \$ 5.75
"	1,000 . . . . . \$ 18.40	"	200 . . . . . \$11.80
"	2,500 . . . . . \$ 45.75	"	300 . . . . . \$16.80
"	5,000 . . . . . \$ 90.50	"	500 . . . . . \$27.40
"	10,000 . . . . . \$180.00	"	1000 . . . . . \$54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim vezavam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0360

OPAZOVANJE VULKANA

Na Havajskem otočju je ogromen ognjenik Kilauca (kar znači v jeziku domačinov "Gora večnega ognja"). Slika nam kaže vladnega vulkanologa, ki z daljnogledom opazuje delovanje v žrelu vulkana.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
92 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četril leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejeno bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

BESEDA O PROHIBICIJI

Predsednik Hoover je že pred svojo inavguracijo obljubil, da se bo v doglednem času temeljito izpremenilo stanje, ki ga je ustvarila prohibicija.

— Če je prohibicija neizvedljiva, bo treba nekaj ukreniti, — je izjavil, — če je pa izvedljiva, jo bo treba na vsak način izvesti.

Morda bi ostalo le pri pretnji oziroma pri obljubi, če bi se v zadnjih dneh ne pripetilo par slučajev, ki naravnost kriče po temeljiti izpremembi.

Znano je, da je v kongresu vsaka prohibicijska določba povsem gladko sprejeta ter da si znajo suhači vedno zajamčiti potrebno večino glasov.

Za suhaške odredbe glasuje tudi taki kongresniki in senatorji, ki so v privatnem življenju znani kot veliki prijatelji dobre kaplje.

Vpliv Antisalonke Lige je pa tako močan, da se da v senatu in kongresu skoro na prste prešteti vse one, ki si ji držnejo javno nasprotovati.

Zastopniki naroda so preveč strahopetni, da bi javno razodeli svoje mnenje.

Skandalni, ki so se začela Hardingove administracije vršili v "mali zeleni hiši", so splošno znani.

Razen Hardinga in državnega pravdnika Daughertyja so se zbirali tam večkrat na teden skoro vsi člani Hardingovega kabineta s svojimi prijatelji. Da se orgije niso vršile ob sodi in vodi, je samo posebi umevno.

Edinole Hoover baje ni bil nikdar navzoč. Harding in člani njegovega kabineta so bili pa nazunaj baš tako zagrizeni suhači kot sta Hoover in Coolidge.

Vsled tega se ni treba nikomur čuditi pripovedovanju kongresniku La Guardiye, da smatra vsak washingtonski butlegar za višek svojega uspeha, če je uveden v kongresno poslopje, kajti tam se da napraviti od sile denarja.

V "Congress Office Building" se nahajajo pisarne članov narodne poslanske zbornice. Skoro sleherni pisarna je dobro preekrbljena z vinom, žganjem in drugimi pojuniimi pijačami.

Če bi suhaški agentje enkrat te prostore prebrskali, bi napravili enega največjih plenov izza uveljavljenja prohibicije.

Toda agentje zakladniksega in justičnega departamenta si ne upajo brskati po teh pisarnah.

Služaj je pa nanasel, da sta dva kongresnika tako očitno kršila določbe osemnajstega amendmenta, da je morala poseči oblast vmes.

Ta sta William M. Morgan, ki je "Čubo inšpiciral" in Alfred Michaelson, ki se je mudil na Kubi v privatnih poslkih.

Michaelson zastopa neki farmerski okraj države Illinois; Morgan pa enega najbolj "suhih" okrajev države Ohio.

Oba sta glasovala za vsako prohibicijsko določbo.

Oba sta se odločno zavzela za Jonesovo postavbo, ki določa pet let ječe in deset tisoč dolarjev globe za kršenje osemnajstega amendmenta.

Če bi bilo po pravici, bi bilo treba oba soditi po tej postavi.

V zadnjih par tednih se je marsikaj pripetilo, kar je prohibicijo tako diskreditiralo pred javnostjo, da se je začela snovati velepotezna protiprohibicijska kampanja. Nikdar ni bil za to čas ugodnejši kot je sedaj.

Venizelsova notranja politika.

O notranji grški politiki se pri nas in po svetu razmeroma malo čuje, odkar je na vladi Venizelos. To je vsekakor dobro znamenje. Znak, da so se politični prepri med grškimi strankami skrčili na oni minimum, ki inozemstva več ne zanima.

Kakor znano, je Venizelos pri volitvah lanskega avgusta dobil 90 odst. vseh poslanskih mest v parlamentu. S tem je dobil od naroda tako zaupnico, da more zares svojo oblast uporabiti tako rekoč neomejeno, ali konkretnije, da more svoj program izvesti mirno in sistematično, ne da bi se mu bilo treba brigati za ohranitev oblasti same, nakar so bile primorane neprestano misliti poprej koalicijske vlade.

Venizelos je po svoji veliki volilni zmagi izjavil, da si je postavil program, ki ga bo mogoče izvršiti šele v petih letih. V notranji politiki je smoter Venizelsove politike, poravnati nasprotstva med strankami, toda ne morda za ceno principijalnega popuščanja. Venizelos je pokazal že ponovno, da v tem pogledu ne pozna kompromisov. Saj se je lani sprl celo s precejšnjim delom lastne stranke in Kafandaris, ki je bil do Venizelsovega povratka v politiko šef liberalne stranke, je ostal tudi sedaj njegov nasprotnik. Ali ta nasprotstva Venizelosu niti ugleda niti moči v državi ne zmanjšujejo zakaj ogromna večina stranke stoji trdno za njim. Nekateri pristaši mu tudi zamerijo, da ni v takih odnošajih do rojalistov, kakor bi si želeli ekstremisti. Venizelos se je namreč postavil na stališče, da je nastopila doba konstruktivnega dela, od katerega se ne sme nihče odganjati. Zato je vzel za svoja sodelavca tudi dva bivša rojalista in se ne briga pri tem za očitke nejevoljnih pristašev.

Še v eni specialni stvari se je zameril nekaterim partizanom. Kot v mnogih balkanskih deželah je tudi na Grškem še močno razširjeno razbojnikovanje, posebno v srednjih in severnih pokrajinah. Razbojniki pa včasih niso povsem navadni rokovanjci, marveč imajo nekoliko političnega atributa. Često so v zvezi z zaupniki političnih strank ter izvršujejo, ako treba, tudi politične naloge. V času volilne kampanje se je včasih zgodilo, da so "nesimpatičnega" kandidata na agitacijski turneji zaskočili in ga odgnali po potrebi v gore, kar je običajno prineslo tudi denarno odškodnino. Tudi s takimi zadevami se je moral pečati Venizelos ter je pričel z železno brezobzirnostjo zatirati razbojništvo tudi politično, čeprav to nekaterim interesentom njegove lastne stranke ni posebno všeč.

Iz takih in sličnih vzrokov ima Venizelos ravno v lastni stranki največ nasprotnikov, kar pa ga niti najmanj ne ovira pri delu, zakaj v svesti si je, da ogromna večina prebivalstva od njega pričakuje sanacije in reda.

Finančni položaj Grčije se je sicer izboljšal in država je dobila v inozemstvu precej posojila. To-

da s tem se ni dovolj storjenega: Grčija potrebuje zelo mnogo. Begunci, ki so prišli iz Male Azije, trpe v grški Makedoniji silno pod malarijo. Zato delajo grške oblasti z vsemi silami, da osušijo prostrana močvirja v Makedoniji ob Vardarju in ob spodnji Strumi, s čimer se odpravi vzrok boleznim, vrh tega pa se pridobi za kulturo velik areal, kar je za naselitev beguncev prav tako zelo važno. Vlada je angažirala že več inozemskih družb, ki kanalizirajo in osušujejo ravnine v navedenem ozemlju. Vse to pa velja ševeda ogromne denarje.

Ker pojmuje Venizelos svojo nalogo v notranji državni sanaciji, je razumljivo, da je v zunanji politiki koncilijanten. Niti najmanj ne moremo dvomiti o iskrenosti njegovih zagotovil, da Grčija v nobeni smeri ne misli na ekspanzijo. Pogajanja z Jugoslavijo so dovedla do pozitivnega zaključka, z Bolgarsko se namerava trgovinska destopka Bolgarije do Egejskega morja očitno še ni postavilo v nujen štadij. Odnosaji do Turčije pa se nikakor ne bodo popravili in zlasti v pogajanjih glede imetja zamenjanih beguncev se ne morejo spraviti v sklad interesi obeh držav. Ali preizkušnja Venizelos bo pač tudi tod našel pravo pot do cilja.

TRAGIČNA SMRT KVARTOPIRCA

Te dni je izginil iz Debrečina sodni eksekutor Koloman Zuno. Mož je poveril okrog 100.000 pengo, ki jih je iztirjal kot sodni eksekutor. Ker je svojemu namestniku izjavil, da gre za ljubavno afero, so mislili, da je pobegnil s kako žensko. Čez nekaj dni se je pa zglasil v nekem budimpeštanskem hotelu blizu zapadnega kolodvora eleganten gospod, ki je hotel imeti sobo. Vratar je spoznal v njem Zuno, za katerim je policija izdala tiralico. Njegova fotografija je bila objavljena v vseh listih. Zato je vratar obvestil policijo in kmalu je prišel v hotel detektiv.

Ko je detektiv potrkal na vrata Zunove sobe, je zadonel iz sobe strel in ko so vrata vlomili, so našli Zuno s prestreljenimi prsi na postelji. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa kmalu umrl. Zuno je bil strasten kvartopirca. Zaigral je svoje mesečno plačo v znesku 2000 pengo že prve dni v mesecu in ker ni imel več denarju. Zuno je bil stalen gost hazardnih klubov v Budimpešti, kjer je pognal vse svoje premoženje.

ZAUSTAVITE SRBENJE

Ne praskajte, je nevarno. Za hitro pomoč proti srbem je Severa's ESKO. Tako hladno, pomirja. Če, zaustavi srbenje. Dajte ga v lekarnah.

SEVERA'S ESKO

ROJAKOM, ki nameravajo v stari kraj bodisi začasno ali za stalno, priporočamo, da nalože svoj denar pri nas. Iste jim je mogoče dvigniti v zneskih do vsake višine v jako kratkem času. Najboljši dokaz temu je sledeče pismo:

Mare 3. 1929.

SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt St., New York City

Dam Vam vedeti, da sem dobil znesek \$5.340.13, ček No. 2669. Lepo se Vam zahvalim za hitro pošiljatev in Vam želim mnogo uspeha. Pozdravljam Vas in vse uradnike.

S spoštovanjem

Josip Gustinčič
Selo 47, Moste pri Ljubljani,
Jugoslavija.

Pred volitvami v Angliji.

Po poročilu iz Londona je v ministrskem svetu že padla odločitev, da se bodo volitve v spodnjo zbornico vršile še pred zakonitim zadnjim rokom. Namesto v oktobru bodo angleški volilci poklicani že konec maja, da izreko svojo sodbo o petletnem režimu konservativne vlade pod vodstvom Stanleyja Baldwinja.

Po svetovni vojni ni nobena angleška vlada ostala toliko časa na krmilu kot sedanja in razen Lloyd Georgejeve kolicije tudi ni razpolagala s tako močno večino. V novembru 1922. so pri volitvah zmazali konservativci, ki so si priborili 296 sedežev. Asquithovi liberalci so jih tedaj dobili 54. Lloyd Georgevi 51, delaveci pa 138. Že pri decembrskih volitvah l. 1923. pa so konservativni nazadovali na 216. dočim so združeni liberalci napredovali na 145. Labour Party pa kar na 188. Toda Macdonaldova delavska vlada, ki je živela od pomoči liberalcev, je morala že za oktober 1924. razpisati nove volitve. Te so končale z nezasišeno zmago konservativcev, ki so znali sijajno izrabiti protiboljševiško razpoloženje dežele in pomankljivosti Macdonaldovega režima. Konservativni blok si je priboril izmed 615 poslanskih mandatov kar nad dve tretjini, liberalci so bili strahovito poraženi, saj se jim je posrečilo rešiti komaj 40 sedežev, pa tudi delaveci so po številu mandatov znatno nazadovali. Pri tem pa se vendar ne sme pozabiti, da so se konservativci za svojo, ognjeno zmago imeli močno zahvaliti angleškemu volilnemu redu. Pri enem milijonu novih glasov so pridobili kar 200 mandatov, dočim so delavci dejansko tudi napredovali za 1 milijon glasov, a pri tem zgubili čez 40 mandatov. Poraz liberalcev pod vodstvom nestanovitnega Kelta in novopečenega frankofoba Lloydja Georgeja pa je bil tudi s stališča proporcionalnosti zaslužen. Zgubili so nad milijon glasov in nad 100 mandatov.

Baldwinova vlada je uvedla novo strujo v angleško politiko. Doma je začela s krepko akcijo proti socialističnim tendencam in je zlomila generalni štrajk in večmešno rudarsko stavko. V zunanji politiki je vrgla čez krov Macdonald-Herriotov ženevski "protokol" in inaugurirala erp regionalnih varnostnih in prijateljstvo s Francijo, na katero se odslej oslanja britska zunanja politika. V aktivno nove taktike je predvsem šteti sklep locarnskih pogodb in vstop Nemčije v Društvo narodov.

Po začetnem ozkem sodelovanju z Italijo, ki jo je rabil pri reševanju spora med Turčijo in Irakom in ki je v mnogem povzročila tudi komplikacije v Albaniji in na Balkanu sploh, je Chamberlain pozneje vodil evropsko politiko v tesnejšem sporazumu s francosko vlado, kar je rodilo dokaj dobrih posledic tudi na Balkanu in koristilo jadranskemu miru. Ali Jugoslovenci bi bili krivični, ako tega ne bi ugotovili.

Navzile nepobitnim uspehom doma in na zunaj pa konservativni režim vendarle ni mogel dovoljivo rešiti perečih angleških in svetovnih problemov. Brezposelnost se ni zmanjšala, zlasti je beda rudarjev narastla. Delovni pogoji v Angliji so se poslabšali. Propadla je pomorska razorožitvena konferenca. Iz nje je zrastle novo oborožitveno tekmovalje na morju. Prijateljski pakti so se razmnožili kot gobe po dežju, toda niso vsi navdahnjeni z mirovnimi idejami. Locarnski duh je zadnje čase močno obledel.

Ni čuda, da ima opozicija močne argumente proti konservativnemu režimu. Izrablja jih tudi z vsvo vehemenco. Razine nadomestne volitve zadnjih let so pokazale, da konservativna stranka med množicami nazaduje. Danes se že sme reči, da ne bo mogla obdržati ogromne večine iz l. 1924. Ali pa bo potisnjena v manjšino? To ni potrebno, če bo znala pravilno izrabiti teh 6 tednov, ki dele Anglijo od volitev.

Donna Degna Marconi

hčerka slavnega italijanskega iznajditelja senatorja Marconija.

Peter Zgaga

ZENSKÉ BOLEZNI.

Kihanje.

Najprej še malo pojasmil. Vsako bolezen bom označil tudi z latinskimi imeni, da ne bo kake pomote v slučaju javne debate.

Kajti pri vsaki bolezni igra latinsko ime največjo vlogo.

Latinsko ime te navda z nekakim spoštovanjem in respektom.

Ker v Ameriki ni prave latinščine, bodo tudi moji izrazi pri krojeni razmeram. Poglavitno je, da je stvar razumljiva in da pomaga.

Dopis.

Bingham, Utah.

Cenjeni! Zopet se oglašim s par vesticami. Pošiljam Vam \$6 za novega naročnika za Glas Naroda. Pred enim mesecem sem se bila oglašila v Vašem listu in poročala o hudi zimi. Od takrat pa do danes se ni veliko izpremenilo, pač pa le toliko, da danes imamo še več snega. Kaj ne, kako nas Bog tepe v tej preljubi mormonski deželi. In še nekaj novega, namreč, da so našim možičkom povišali plače. Koliko časa bo tako ostalo, se ne ve. Res, niso za veliko priboljšali, ali boljše je pa le kot nič. Rudniki prav dobro obratujejo in delo se lahko dobi.

Ko bo kaj novega, se zopet oglašim, morebiti tudi s kakimi novim naročnikom.

Pozdrav vsem zavednim rojakom in zavednim rojakinjam in čitateljem lista Glas Naroda.

Jennie Kaseek.

ČUDEN ZAKON

Te dni se je omožila v Budimpešti hči zelo znane in ugledne madžarske obitelji Edit Greinerjeva, z Johnom Shuttlehantom iz Minnesote. Shuttlehant je črnc in ima v Ameriki velikoposlovstvo. Kajpada je bil v roditeljski hiši Greinerjev hud prepir, preden so se strah odločili dati roko svoje hčere črncopoltemu Američanu! Ne čude, ne mati nista hotela prvotno pristati na zahtevo Edit, da postane žena minnesotskega drugokožca. Šele potem, ko je hči skušala izvršiti samomor, sta se roditelja odločila, da ji dasta na prosto, naj stori kar hoče. In zdaj se popelje Madžarka čez morje v novo domovino! Če bi bila navadna ženska, bi ji tega nihče ne zameril, ampak gospa Shuttlehantova je študirala modroslovje na pariski Sorbonni. Pariz pa je postal za njeno ljubezen usodepoln, zakaj tu se je Madžarka seznanila s črncem, ki je nanjo tako močno vplival, da mu je sklenila postati zakonska družica.

Smrtna kosa.

— V Ljubljani je preminula po kratki bolezni Ana Jegličeva, učiteljica in konservatoristka.

— V Prašah je umrla Frančiška Vrhunčeva, gostilničarka in posestnica.

ADVERTISE in GLAS NARODA

NA PRODAJ

je farma, 129 akrov, 17 glav goveje živine, par konj, vse orodje. Cena \$5,000.00. Pogoji. Sem slabelega zdravlja in nezmožna za delo.

Stanley Murdock,
Cooperstown, N. Y.

(3x1-3)

IŠČEMO

pevece, igralce harmonik ter umetnike na druge instrumente. Radi bi tudi izvedeli za šaljivce, ki znajo igrati za kratke šaljive skice ter pevska društva in kvartete, ki popejo narodne pesmi. Ne pridi osebno, pač pa pišite ter pošljite vse informacije na:

E. F. Hoffman,
Room 2004, 1819 Broadway,
New York City.

Tuje ime ima v sebi nekaj poseben čar. Tuje ime vzbuja poželjenje in rane celj ter sam ne vem, kaj še vse.

Vzemimo, da bi se ti draga čitateljica, odpravila k zdravniku in bi mu rekla, da te glava boli.

Glavobol je huda bolezen. In to je vrag, ker je glavobolov nešteto.

— Kje vas boli glava! — bo vprašal zdravnik.

In začela mu boš pripovedovati, da te zadaj v glavi stiska, da ti leži na temenu kakor kamen, da se ti megli pred očmi, da imaš vročino (ali mráz) v glavi in da se ti kihne izpridi.

Zdravniška veda najbrž še ne ve, kaj je to, če se "kihne izpridi".

Zdravniški vedi na ljubo bom pojasnil ta slučaj:

Vsak človek je podvržen kihanju in je dobro če kihne.

Če kihne, vsaj pljučnice ne dobi.

V Idriji je stari Žlogovec dočkal častljivo starost petindevedesetih let.

Baje je zadnjih šestdeset let svojega življenja poleti jagode nabiral in užival alkohol proti kačjemu piku. Pozimi je pa pri peči sedel in kihal ter se ščitil pred pljučnico.

Šestdeset let jo je uspešno odganjal od sebe, ko je pa imel praznovati svoj šestindevedeseti rojstni dan, se mu je nekoga lepoga zimskega večera, "kihne izpridi".

Skušal je kihati, pa ni mogel, najbrž zato ne, ker je bila tiste dni otvorjena v mestu nova trafikna in ker gospodarji niso vedeli, da je treba v skrajnih slučajih primešati snoftobaku gotovo količino popra.

Stvar je torej taka, kadar se ti kihne izpridi: nazaj se nagneš, napol zamiziš, spodnja ustnica se ti globoko pobeši, skušasi sapo pognati skozi nos in prav po krščansko kihni, pa se ti ne posreči.

Ker ne gre skozi nos, je treba sapo previdno pognati skozi usta. Previdno pravim, kajti če ne, boš zarigal kot osel.

Če se "kihne izpridi", ni nekaj v glavi oziroma v nosu prav.

Strokovnjaško ime za to bolezen bi bilo po mojem mnenju "eumara faliens".

Če pa kdo kaj boljsega ve, naj predlaga.

Ako kihni ne moreš, ti ne treba takoj k zdravniku leteti.

Ta svet ti dam draga čitateljica.

Oh, nikar se ne boj, še boš kihala, še! Ne boj se! Te bo že on prej aislej s kakim hudim tobakom pokadil.

Za glavobol, za kihanje, zoper prehlade, nevalgijo, lumbago, zobobol, gripo in revmatizem, je jako uspešno zdravilo, ki se mu pravi: monoacetacidester of salicylic acid.

To je nekaj strašnega, kaj ne, draga čitateljica. Ni tako strašno kot se glasi.

Podomače se reče temu zdravilu aspirin.

Vidiš, tako nedolžna stvarica kot je aspirin, pa ima tako groznozansko ime.

S tem bi bila torej razprava o kihanju zaključena.

Jutri pride na vrsto nič manj nevarna bolezen, ki je pri ženskem spolu jako razširjena in se imenuje — ljubosumnost.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

POGLAVARKA BEOGRAJSKIH APAŠEV

Od prevrata je že romala skozi ja Dujakovića, je Simić odgovorio. Beogradske zapore cela množica ril. da tega ne ve. Ima pa kakih raznih pustolovec, sleparjev, potepuhov in sumljivih tipov. Beogradska kriminalna kronika je za-vedela nebroj zločinov, pustolovščina, umorov, sleparij in razboj-štev, toda vse to zaostaja za drzni- mi zločini, ki jih je zadnja leta prineselo njene prijateljice. K izvršila v Beogradu velika in drz- naja tolpa apašev, ki je bila orga- nizirana po zgledu sličnih tolpa v izvršuje njena povelja. Dujako- velikih mestih in, kar je najza- mmivejše, kateri je poveljevala prijateljice in prijatelji so ob nje- ni postelji. Ko je bila zdrava, je tolpo pod vodstvom drzne, preme- tene in lepe Nade je policija ujela še pred dnevi. Skoro dve leti je strahovala bogate beogradske meščane in ropala trgovine in sta- novanja.

Policija je že dolgo slutila, da so drzni ropi in tatvine zadnjih let v Beogradu delo dobro organizirane tolpe. Tolpo je policija nepre- stano zasledovala, toda ni se ji posrečilo ujeti nobenega njenih članov. Ko je pred letom dnaj poli- cija ujela roparsko tolpo "Gro- zovnik," ki jo je vodil zloglasni ropar Kanićki, so vsi mislili, da bo drznim tatvinam in vlomom v Beogradu konec. Pa so se zmoti- li. Obstoja je še druga tolpa, ki se je spretno skrivala in ji poli- cija ni mogla do živoga. Novi šef javne varnosti g. Popović je pose- bitno posebno pažnjo tej tolpi in je svojim podrejenim strogo zabija- li, da morajo paziti in zaslišati vse sumljive elemente in jih imeti v evidenci. Ta naredba je rodila le- pe sadove. Pretekli teden je pri- šel na prijavi urad na policiji Dragutin Simić in je prijavil ne- ko Milico Dujakovića. Pisarju se je to zdelo sumljivo in prijave ni sprejel temveč je Semeča poz- val, naj pripelje Dujakovića sva- mo na urad, nakar jo bo vpisal. Uradnik je še pripomnil, da lahko pošlje k Dujakoviću detektiva, ki bo pregledal njene dokumente.

Dujakovića je začel jokati, kar pa ni pomagalo. Detektivi so pregledali njeno stanovanje. Naj- prvo so preiskali sobo gospodarja Simeča, kjer so našli cele zaloge po- krađeneh predmetov. Nato so pre- iskali še sobo Milice Dujaković in našli po omarah in predalih po- krađene dragocenosti in druge predmete v vrednosti več sto tisoč Din. Dujakovića so takoj are- tirali in jo z njenima prijateljica- ma odpeljali na policijsko direk- cijo.

Dujakovića so zaslišali. Spo- četka je vse tajila in trdila, da je nedolžna in žrtve obrekovalec. Ko so pa zaslišali tudi njene pri- jateljice in sta ti dve izpovedali obremenilno o delu in življenju le- pe Milice, ki se ji imenovala tudi "Nada", je tudi Dujakovića priznala. Takoj je priznala, da so stvari, ki so jih našli v njenem

stanovanju, pokradene, toda da jih ni kradla sama, tem- več v družbi s svojimi števil- nimi prijatelji in prijateljicami. Neka Kristina Svirčević, ki so jo kmalu nato aretirali, je pripove- dovala o lepi Nadi kako-le:

Dujakovića sem spoznala pred tremi leti, ko je osnovala razboj- niško tolpo. Tolpa se je imenovala "lepa Nada." Dujakovića je bila njena poglavarica. Ženske, ki so bile članice te tolpe, so morale izvrševati vse brez ugovora, kar je Milica ukazala. Največ smo se bavile s tatvinami. Prostitucijo smo gojile zgolj iz sporta, kakor iz potrebe. Živele smo s prijatelji, ki so bili naši zaščitniki, toda ne v toliki meri, kakor bi morali biti kot moški, kajti tudi njim je Mi- lice ali Nada, kakor smo jo splošno imenovali, poveljevala in bili so njeni pokorni slugi. Družilo smo se z zločincem Milorodom Kanić- nikom, ki je prihajal k nam in smo mu pomagale pri zločinih. Kanićnik je bil tudi naš najzve- stejši prijatelj, kajti ni nas izdal, čeprav ga je policija večkrat uje- la.

Ko je Dujakovića zvedela, da so jo prijateljice izdale, je samo priznala vse.

Zanimiva je preteklost apašnje. Nade. Kot 18letno dekle je po- begnila od doma, ker ji niso dovo- lil, da bi se omožila s fantom, ki ga je ljubila. To je bilo za njo usodno. Prišla je v Beograd, kjer je kmalu dobila številne prijate- lje in prijateljice. Obiskovala je neko privatno srednjo šolo in nato odpotovala v Francijo. V Pa- rizu je živela tri leta. Spočetka je obiskovala trgovsko šolo, pozneje je pa padla v roke pariških apa- šev ter je živela z njimi nad leto dni. Nato se je vrnila v Beograd, kjer je organizirala nevarno apa- ško tolpo, ki je obstojala iz 11 žensk in 8 moških.

PRIMANJKLJAJ V BLAGAJNI

France Pančur je oženjen stru- gar v Rožni dolini, star 36 let, do- slej še nekaznovan. Obtožnica ga dolži, da si je lani tekom julija, avgusta in septembra v Ljubljani prisvojil od Saveza metalških rad- nika Jugoslavije (podružnica Ljubljana) kot društveni blagaj- nik 13.062 Din 80 p in od Jako- ba Pogačarja v srambo izročeni 100 Din. Pančur je bil na ob- nem zboru 25. februarja lani iz- voljen za blagajnika. Spočetka je vodil blagajno Vinko Vrankar, taj- nik oblastnega odbora, da se je obdolženec upeljal. Od 1. aprila dalje pa je vodil blagajno Fran- ce Pančur sam. Ko je predložil mesečne račune kontrolnim odbor- nikom, se je izkazal primanjkljaj. Obdolženec je trdil, da mu je nek- do ukradel denar, odnosno da je nastal primanjkljaj zato, ker on s svojo izobrazbo ni bil kos blagajni- ški službi in da tudi ni bil nikoli poučen o pravem denarnem stan- ju v blagajni.

Tudi pred porotniki Pančur od- ločno taji vsako krivdo. In tudi priče ga direktno ne obtožujejo. Žena obtoženega se je v svojem za- pisniku odpovedala postavnim do- broti in je pričala, da ni nikoli mož imel kakega prigljanega denarja, ker žive skromno z mož- vemu zaslužkom. 70-letni obtoženec očie navaja, da ga je sin nekoč pro- sil za 2000 Din, ker da mu je nek- do ukradel denar iz blagajne. Sin je skoro jokal. Vrnil je očetu dvakrat po 500 Din, ostalo mu še dolguje.

Porotniki so dobili v presojo sa- mo 1 glavno vprašanje glede pone- verbe, katero pa so z 9 glasovi za- nikali, nakar je bil France Pan- čur oproščen. Publika je sklep po- rotnikov in oprostitev sprejela z odobravanjem.

Notranje - politični konflikt v Rusiji.

Izgon Trockega iz Rusije se je izvršil v ravno tako dramatičnih okoliščinah, kakor njegov prihod v Rusijo leta 1916, ko je sam Lu- dendorff, načelnik nemškega ge- neralnega štaba pomagal Ljenuinu in Trockemu na njenem potu k uničenju Rusije. Ena izmed zna- čilnosti ruskih revolucijskih hobe- nostih je njihova ljubezen do pseu- donimov. Dokler je psevdonomi- diji varstvo pred carsko ohrano, je bilo to razumljivo, ko pa te opa- snosti ni bilo več, so pa voditelji ruskega boljševizma skrbno skrivi- vali svoja prava imena, ki so imela neprijeten židovski zvok za rusko uho. Zinovjev-Apfelbaum, Ka- menjev-Stejnsberg, Sverdlov-Na- homkes in številni drugi so skrivi- vali za svojimi ruskimi imeni svo- je nerusko pokoljenje. Celu Sta- lin, ki ni Žid, je svoje kavkaško ime Džugašvili zamenjal za rusko doneči priimek.

Lev Trockij sam je nastopal ne- samo pod tem psevdonomom, mar- več je svoje originalno židovsko ime Lejba Bronštajn maskiral tu- di s pristno ruskimi imeni Janov- ski in Nikolaj. Samo čisti ruski Ljenuin si je v poznejših časih upal na dan s svojim prvim imenom Vladimir Iljič Uljanov.

Trockij je pred dvanajstim leti pod nemško stražo pripotoval v Rusijo, nedavno pa je zopet strogo zastražen zapustil sovjetsko unijo, on "rdeči Napoleon," prijatelj in sodelavec Ljenuina, ustvaritelj rde- če vojske in nekdanj strah in tre- pet vse Rusije. Njegovo delo je bilo opravljeno: Uničil je carizem in carja, hotel pa je uničiti tudi "novo Rusijo." Njegov duh je pretežno uničujoč, revolucionaren v pravem pomenu besede, strašen nasprotnik vsake mirne evolucije. Kot novemu redu nevarnega pre- kneuha ga je sovjetska oblast po- slala najprej v pregnanost v A- zijo, kjer je mnogo mesecev živel v osamljenosti in oddeljen od svojih pristašev. Izolacija pa ni bila tako uspešna, da bi onemogočila agitatorične zveze Trockega z za- ledjem, zato se je vlada poslužila učinkovitejšega sredstva ter dovo- lila Trockemu, ki boluje na želo- dem raku in na hudi pljučni tu- berkulozi, da odide na lečenje v izkuznostvo. Kakor se zdaj kaže, se vlada pri svojih računih o iz- gonu ni zmotila. Trockij se napa- da iz tujine Stalinovo vladu in ru- sko časopisje že označa izgnanca kot renegata, emigranta in sovraž- nika sovjeto.

Komaj pa je vlada odpravila s Trockim, že je "jekleni mož" Stalin naperil svoje napade proti Buharinu, glavnemu uredniku "Pravde" in predsedniku komuni- stične internacionale. V javnost so že p. je prodirale vesti o nesog- lasju med Stalinom in Buhari- nom, sedaj pa je očitno prišlo do konflikta. Vodja leve opozici- je v kmunistični stranki je bil Trockij, desničarski opoziciji pa je načeloval Buharin, mož velikih sposobnosti in nesporno najboljši govornik med kmunističnimi ve- ljaki. Buharin zna o vsakem pred- metu popolnoma nepripravljen govoriti po par ur, toda pri tem so njegovi govori dovijeni itako po globoki vsebini kakor po sijaj- ni formi. Trockega ekstremna poli- tika, ki je bila naperjena proti kmnetom, je dobila protiutež v Bu- harinu, predsedniku sveta narod- nih komisarijev Rykovu in pred- sedniku sovjetske unije, Kalininu. Desno krilo je zastopalo stališče zmernega komunizma napram pre- težni večini naroda. Ta skupina je bila za zopetno uvedbo zasebne lastnine.

Zlasti Buharin je zastopal kmeč- kemu življu ugodno smer neustra- šeno in je iskreno pomagal zaduži- ti ekstremno levico Trockega. U- piral pa se je tudi nasilnim me- ram Stalina, zahtevajoč, da vlada skuša ustreči zahtevam kmnetov in se poglobiti v njegovo psiho. Ži- dovski voditelji kot meščansko- prletarski element in Stalin kot neruski Kavkazec niso nikoli ra- čunali z ruskim mužikom in nje- govimi potrebami. Buharin pa je vedno svaril pred nasilnimi me- todami zoper kmeta, češ da bo v primeru vojne nevarnosti le kmneti, ki bo branili državo. Zato pa potrebuje država popolno zaupa- nje kmečkoga ljudstva, ki je zdaj državi izrazilo sovražno.

Ako so vesti, ki vedo povedati, da je zavoljo izdaje Kamenjeva prišlo do preloma med Stalinom in Buharinom, zanesljive, tedaj je nastala odločilna faza v komuniz- mu. Jekleni Stalin, v katerem je posebjena vsa sila boljševizma in ki ima na razpolago vso strankino upravo, do mala identično z držav- no upravo, bomoral napeti vse si- le, da se reši Buharina. Za tem pa stoji sila kakor Kalinin, Ry- kov, Vorosilov in Budjonnyj, sa- mpreiškušeni kmunisti, možje z veliko popularnostjo, večji politi- ki, odnosno priljubljeni vojaki rdeče armade.

Revolucijana svojem potu k e- voluciji požira svoje otroke: S Trockim je obračunala, zdaj je na vrsti Buharin; kdo mu bo sledil? Kalinin ali Rykov ali Stalin je tež- ko reči. Na vsak način je razve- seljivo, da vodstvo Rusije počasi ali sigurno prehaja v roke sinov ruskega naroda.

Smrt uglednega duhovnika.

V Kazljah pri Tomaju je umrl Mons. Anton Kjuder, stric Albi- na Kjudra, župnika v Tomaju.

Kjuder je služboval dolgo vrsto let v Barkovljah pri Trstu kot župnik. V Kazljah je živel v po- koju; dočakal je 77. leto.

GLAVNI

SPOMLADANSKI IZLET

v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

privedimo

dne 10. maja 1929

Z OGROMNIM PARNIKOM

"Ile de France"

najnovjšim, najhitrejšim in največjim parnikom francoske parobrodne družbe.

MANJ KOT 6 DNI PO MORJU IN SAMO

2 DNI PO ŽELEZNICI

Dodeljene so nam najboljše kabine. — Za-arajte prostor in pi- šite za vsa pojasnila na

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Tel. Barclay 0390

Ozadje tragedije dr. Cimbalova.

Zagonetna smrt sekundarija kut- ei so odločno zanikali trditve, da nogorske bolnice dr. Cimbalova in nevarna bolezen zdravnika iste bol- nice dr. Kralja še vedno zanima v Pragi in ga naposili, naj jim vso češko javnost, ki pričakuje, da bo zločin pojasnjen in zločinec naj- strožje kaznovani. Dr. Cimbalov je nastopil službo sekundarija pred dvema letoma. Imel je najboljšo kvalifikacijo in priporočila. V soboto preteklega tedna je umrl, a dr. Kralj je težko obolel. Nje- govno truplo je bilo obducirano v prisotnosti šestih zdravnikov. Iz- kazalo se je, da je podlegel dr. Cimbalov zastrupljenju. Zani- mivo pa je, da zdravniška komi- sija ni povedala vsega, kar je dog- nala obdukcija. Dr. Kralj je o- bolel istočasno s svojim tovarišem, kljub temu je pa opravljal službo še v soboto, nedeljo in v ponede- ljek. V torek se je njegovo stan- je postabalo, moral je v posteljo in nekaj dni se je boril s smrtjo. V torek je bil zaslišan, toda izja- vil je, da ne jamči za to, kar bo iz- povedal, češ da halucinira. Ko se je njegovo stanje zboljšalo je od- potoval v Prago, kjer je bil po- novno zaslišan. Izjavil je, da sta čutila oba bolečine v trebuhu, še predno sta obdela. Prejšnji dan sta popila mnogo črne kave in pokadila mnogo cigaret. Kavó je kahal dr. Cimbalov sam. Zato dr. Kralj ne izključuje možnosti, da so bile bolečine posledica ko- feina in nikotina.

Dr. Kralj si je po prvih boleči- nah opomogel in šele čez tri dni so nastopile tako težke posledice zastrupljenja, da je moral v po- steljo. To je bila nova zagonetka. In tu je neki kutnogorski zdrav- nik izjavil, da je bil dr. Kralj po- novno zastrupljen in sieer z atro- pinom. Ni izključeno, da je segel zločinec po prvem neuspehu znova po strupu in skušal zastrupiti tu- di njega. Prebivalstvo Kutne go- re je prepričano, da gre res za zločin. Dolžnost oblasti je, izse- diti zločince in ga izročiti roki pravice. To bo pa zelo težko, kaj- ti zločinec ni zapustil za seboj no- benih sledov.

Nihče ne ve, kdo je imel interes ne umoru dveh zdravnikov. Ne- kateri mislijo, da tiči za tem kon- kurni boj. Dr. Cimbalov je bil namreč med prebivalstvom ta- ko priljubljen, da je bila njegova klijentela od dne do dne večja. Dr. Kralj je imel pač nekakšne spore z usmiljenkami, ki jih je spravil v bolnico primarij. Zani- mivo je, da je usmiljenka Kamila takoj po tragični smrti dr. Cimbalo- va iz bolnice izginila. Primarij je izjavil, da je bila bolna. Dr. Cimbalov je imel v Pragi dobro znanko, ki ji je često pisal. Nje- gova pisma je zahtevalo državno pravdnništvo, ki se je prepričalo, da se je dr. Cimbalov pritoževal samo nad nizko plačo. Nepojas- njena pa ostane zagonetka pisma, ki ga je pisal svoji znanici tik pred smrtjo in ki je brez sledu izginilo. Preiskava je dognala, da je to pi- smo izginilo že v bolnici. V bolni-

ci so odločno zanikali trditve, da gre za akt politične osvete. Novinarji so posetili dr. Kralja in ga naposili, naj jim pojasni zagonetno tragedijo ruske- ga zdravnika. Dr. Kralj je pri- povedoval, da sta dobila pred obe- dom od primarija ukaz, naj takoj po obedu asistira operaciji. Za- to sta obed doslovno pogoltnila in tako nista mogla opaziti nič sum- ljivega. Čudno se jima je zdela, da se operacije poprej nikdar niso vršile tik po obedu. Razmere v bolnici so bile zelo čudne. Instru- mentov za operacijo niso nikoli temeljito osnažili in celo kuhali jih niso. O tem priča tudi primer dr. Kralja. K težko bolnemu sinu so poklicali očeta. Oče je prispel in našel sina v obupnem stanju. Pri- šel je primarij in dal bolniku injek- cijo v desno roko. Ker pa igla ni bila dobro osnažena, je nastalo lokalno zastrupljenje. Vse torej kaže, da se bodo morale oblasti za- nimati za kutnogorsko bolnico, ker ni izključeno, da se skriva zloči- nec med bolniškim osebjem ali ce- lo med zdravniki samimi.

POROKA BORISA

Poroči bosta prav za prav dve. Prva, po rimsko-katoliškem obred- niku bo v Rimu, in kakor zatrju- jejo avtentične informacije, bo posvetil to zvezo sam papež. Po predpisih pravoslavne cerkve pa se bo vršila poroka šele v Sofiji, kjer bodo ob tej priložnosti velike nar- odne slavnosti.

Dejstvo, da to poroča dobro po- učen fašistični list, pomeni, da je zadeva toliko kakor perfektna. Tež- koče, ki so se pojavljale s strani obeh cerkva, se zdi, da bodo reše- ne kompromisnim potom z dvema poročnima obredoma. To je po- trebno zatvegadelj, ker zahteva bol- garska ustava, da mora biti bolgar- ski kralj pravoslavne vere in torej poročen po njenih predpisih. Ita- janska vladarska hiša je baje tudi pristala na to, da bodo otroci iz zakona med Borisom in Giovanno krščeni po predpisih pravoslavne cerkve. Za te uslužnosti bosta na- grajena Vatikan in Kvirinal vsak po svoje: z Vatikanom bo sklenila bolgarska vlada primeren konkord- at, z italijansko vlado pa bo pod- pisana prijateljska pogodba.

Umor in samomor po opraslitni razsodbi

V Montpellieru na južnem Francoskem so porotniki oprostili mlado lekarniško asistentko Mari- jo Celino, ki so jo prijeli zaradi nameravanega umora. Ubili je hotela svojega nezvestega ljubim- ca, ki je bil nastavljen v isti le- karni. Rana ni bila nevarna in je kmalu ozdravel. Celina je poslu- šala oprostilno razsodbo z brez- briznostjo. Takoj po razpravi pa se je podala domov, se oborožila s samokresom, odšla v lekarno, kjer je pozvala že službojučega ljubim- ca na kratek razgovor v laborato- rij in tam je oddala nanj štiri strele. Ko se je prepričala, da je mrtve, si je še sama pogrnala kro- glov glavo in obležala mrtva. Krvava drama se je odigrala tako naglo, da je bilo že vse končano, preden so pritekli ljudje.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim sreem naznanjamo so- rodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je nemila smrt ugasnila luč življenja naši preljudi STANISLAVI.

Umrla je dne 21. marca. Stara je bila nekaj čez dve leti. Prisrč- na hvala vsem, ki so nam bili v tolažbo ob njeni smrti. Nadalje hvala botru in botri Mr. in Mrs. Joe Keping, ki sta ji podarila zelo krasen veneč v zad- nji pozdrav. Hvala tudi Mr. in Mrs. Val. Koss ter Mr. in Mrs. Šorli za kras- ne veneč. Ti pa preljudba hčerka, raduj se nad zvezdami med angeli. Po- čivaj v miru in večna luč naj ti svetl.

Frank in Ana Erklavec, stariša. Frank, Ana, Veronika, Vincenc, Henry in Emilija, bratje in sestre. New York, N. N., 30. marca.

Mr. Joe Černe in ga obenem rojakom toplo pri- Uprava lista, poročamo.

CENEJŠA BRZOJAVNA IZPLAČILA

PRISTOJBINA ZA CABLE LETTER

ZNAŠA SEDAJ SAMO

75c.

Znižanje stroškov za brzojavna denarna na- kazila v Jugoslavijo in Italijo je primerno ravno sedaj ko mislite svojim v domovini poslati pisanko.

Za najboljšo postrežbo obrnite se na —

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York City

GAUCHO

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

43

(Nadaljevanje.)

— Ti si čudovita danes zvečer, moja ljubljena! — je zakričal Gaucho. — Jaz te obožujem bolj kot kdaj poprej! Za šalo sem povabil Rocosa in nekaj njegovih častnikov, da bodo sedeli za mizo. Pustili jih bomo videti, da ni najti vse krasote Argentine v mestih.

Oči Chaquite so plesale od radosti, ko je zrla na krojaško krasoto Gaucha.

— Jaz nisem vedela, da bi mogel kak gaucho izgledati tako krasen! — mu je rekla, s poljubom. — Kakšen par sva, ti in jaz!

Banditski glavar je slišal šumenje gostov s vstopnic v dvorani spodaj. S Chaquito ob roki je odhitel naprej, da pozdravi goste. Trgovec, njih družine, bogati posetniki, ki so prišli, da poiščejo ozdravljenje pri svetišču in častnik usurpatorja, vsi so pripomogli k sijaju družbe. Namršljena veselost njegovega jetnika, Rocosa in drugih nosilec uniform, je veselila bandita. Še bolj razveseljiva pa je bila nenadna izprememba v obnašanju mešanov, ki so bili naenkrat prosti terorističnih metod Ruiza.

Pero je dospel s padrom, ki je napravil pač najboljšje iz tega prisiljenega obiska. Isti smehljaj je bil na obrazu starega moža. Nobena strahu ni bilo, nobene zlobnosti in v areu le pokojnost.

— Vi me počastite sveti gospod, — je rekel Gaucho padru, manj viharno kot drugim gostom.

— Jutri bom mogoče govoril resno z vami! Današnji večer pa je za veselje! Za prostost od onega psa Rocosa ter njegovega gospodarja Ruiza!

Njegove besede so padle ostro na ušesa generala, ki je ravno v istem trenutku stopil naprej, da ga pozdravi. Zardel v obraz, je stopil nazaj ter izrazil s tem svojega zavojaveala.

— No, no! — je zaklical Gaucho, — vi ste slišali le par milih ugodnosti! — je zakričal Gaucho ter vrgel svoji roki krog oblečene postave uniformiranega častnika. Objel ga je iskreno, a njegova roka je skrival posegla za široko zunanjo obleko ter potegnila nahasan revolver izza pasu.

Gaucho se je zasmejal, udaril častnika na ramo ter vzkliknil: — Ah, mi smo postali tako dobri prijatelji, da ste prišli oboroženi, da me branite proti novim sovražnikom! Bravo, general! Mi dva ne bova nikdar pozabila te srečne noči, general!

Banditski glavar je ignoriral mrk pozdrav ter se obrnil proti svojim drugim gostom.

— Moji veseli ljudje uživajo njih veselico po celem mestu, danes zvečer. Mi, izbrani, pa bomo našli neobičajno zabavo tukaj, danes zvečer. Najprvo pijmo zdravice veselja, predno sedemo!

Služabniki so podali zbranim gostom visoke čaše ali kelihe. Banditski voditelj je sam dvignil svojo čašo.

— Zdravica Gaucha! — je zaklical.

— Včerašnji dan je bil danes, a je izgubil Nikdar ne bo jutri, žnji dan, dokler ni danes. Vsled tega pijte na veselje današnjega dneva! Pozabimo preteklost — in bodočnost!

Dosegli so velike mize, pokrite s sadeži vsake vrste. Gaucho se je ozrl naokrog za Chaquito, a zaman.

Neznano njemu je sledila priprosto oblečeni Deklici svetišča, ki je zakasnelo dospela, zavarovana od Saneha.

— Nikdar ne bo sedela poleg mojega Gaucha! — je mrmrala Chaquita strupeno. Sedaj pa se je približala nežni deklici, smehljajoča se, ko se je priklonila s hljinjemo prijaznosti.

— V tej sobi, — je predlagala, — vam lahko pomagam z vašo težko suknjo. Ali mi hočete dovoliti?

Stari Sanchez je pomežnil mladi deklici ter bi rad posegel vmes. Vaška deklica pa je že sledila drugi skozi bližnja vrata.

Kakor hitro notri, je nastopila Chaquita hitro ter z naglimi, jeznimi besedami. Ona druga pa se je ozrla vanjo s svojimi globokimi očmi, ki so bile celo presenečene v njih miren izrazu.

— Vi boste zaprta tukaj, dokler ne bo slavnost končana! Vi mi ne boste nikdar ukradli Gaucha, ki je najlepši mož na svetu! Sedaj pa pogledite, če znate delati čudeže s tem ključem!

Chaquita je smuknila skozi vrata na hodnik ter zaklenila vrata od zunaj. Sanchez je posegel vmes sedaj, a ona se mu je nasmejala kotketno. Potegnila je prstan s svoje roke, — istega, katerega ji je dal njen ljubimec par minut poprej.

— Vzemite to, dragi, stari Sanchez! Ti veš, da ljubi Gaucho svojo malo Chaquito in ta čudna ženska s svojimi smešnimi očmi bi ga rada začarala. Straži jo zame, ubogo dete, majhne vasi!

Sanchez se je obotavljal. Deklica ga je hitro zapustila ter zbežala po dolgem koridorju in stopnjicah v nižje nadstropje, smehljajoča se in zadovoljna s svojim lastnim delom.

— Sanchez mi je ravnokar povedal, da ne bo prišla danes zvečer ona krasna ženska iz svetišča. Jaz pa sem takaj! Ali si srečen? — je vprašala.

— Zares, da, — je odvrnila bandit, z duševno rezervacijo. Ljubosumnost deklice ga je jezila, ker bi rad še enkrat zrl na oni redki in krasni obraz.

Godbeniki so uglaševali svoje instrumente. Vesele balade pljnjav in gora so podžgale kri banditskega glavarja, ko je omahnil nazaj v svoj stol na sredi največje mize. Par čevljev proč od njega je bil nezadovoljni Rocosa, dočmi je na daljši strani sedel Lupo. Ta dva sta izmenjavala sempatant značilne poglede.

— Čas za pravico je prišel sedaj! — je zakričal Gaucho, ko je čutil, da vre v njem dobro vino. — Vsled tega, prijatelji moji, vam hočem prirediti največjo norčijo dneva! Pero, povej ječarju, naj privede noter jetnike, ki čakajo na sodbo zunaj!

Oči Rocosa so se ostro zabrnile, ko so se velika vrata s ceste zavrtela v svojih oseh. Truma raztrganih, bednih moških in žensk ter celo otrok, jokajočih in solzečih se, je prišla v sobo, gnana od pušk kaknega duceata banditov. Gostje so bili presenečeni, ko je Gaucho na ves glas zakričal:

— Dol, na vašo kolena! Ječar naj prečita zločine in imena! Nekli star mož, tresoč se od strahu, je prinesel veliko knjigo ter zrl nestalno na počekane strani.

— Vi poznate te vaše postave padre! — je zakričal bandit starem- moža, ki je sedel ob njegovi strani, — Sedaj je primerno, da ste sodnik za vsakega njih!

Padre je zopet protestiral, a nekako duceat bednih ljudi je stopilo naprej, ko so se odzvali miglaju ječarjeve roke.

— Kdo so ti? — je vprašal Gaucho.

— To so berači, — vrženi v ječo radi revščine, na povelje generala Rocosa.

Banditski glavar se je namuznil umazaniam obrazom ljudi, ki so stali pred njim.

[Dalje prihodnjic.]

T. Koči — Fr. Radešček:

Partija šaha.

Nadaljevanje.

To reki, je Filip snej s svojega prsta dragoceni prstan in ga izročil duhovniku.

Ruy Lopez se je znova globoko priklonil pred kraljem in z zamačenim obličjem je zapustil kraljev kabinet, da izvrši dani mu ukaz.

Neposredno za njim se je oddaljil tudi grof Ossuna.

— Torej, gospodje, — se je po njiju odhodu obrnil Filip k navzočnim dvorjanom, — upam, da ste zdaj zadovoljni, ko vidite, kako znamo varovati Vaše svobostine in pravice. Zato pričakujemo od Vaše udanosti, da strpite tako dolgo v tej dvorini, dokler nam Calvarez ne prinese zarotnikove glave.

V glasu njegovih besed je rahlo zvenel komaj zaznaven posmek, ko je z bežnim pogledom preletel obraze svojih dvorjanov.

Toda nihče med njimi ni imel toliko poguma, da bi mu odgovoril, četudi le s primernim izrazom obličja.

Filip se je spet pogreznil v svoj naslonjaj in na njegov miglaj je pristopil grof iz Bisceya, da v šahovski igri nadomesti odšlega dvernega kaplana.

S pogledi, uprtimi v tla, in z zamračeni čeli so stali tu španjolski grand, ugodivši samo s skranjim notranjim odporom izraženi želji svojega gospodarja.

II.

V nizki, polmračni ječi, ki ji je vsa oprema bila le grobo zbita miza in stol, se je zamišljen sprehajal na smrt obsojeni medinsko-sidonški vojvoda Guzman de Calatrava. Slaboten svetlobni žarek je prodiral skozi majhno zamreženo okence in obseval del z opeko tlakovanih tal in preprosto leseno razpelo na steni, edini okras v tem mračnem in tesnem prostoru.

Zdajpazdaj je od zunaj odmel bobneči korak straže, vmes pa po kateri robata beseda iz sicer nerazumljivega glasnega govorenja krvnikovih pomagačev, ki so prišli na poziv svojega mojstra Ferdinanda Calvareza in zdaj nestrpno čakali na svoje delo. Njih robati glasovi so neprijetno udarjali na jetnikovo uho in ga motili v njegovem globokem premišljevanju.

V tem je zarožljaj ključ v ključavnici in v ječo je vstopil don Ruy Lopez, za katerim je stari ječar takoj spet skrbno zaprl vrata.

Molče in samo z globokim, resnim pogledom sta se pozdravila oba moža. Videlo se je, kakor bi se obe njuju duši sporazumeli v tem enem edinem trenutku.

Z jasnega in oščotnega vojvodovega obličja je mladi duhovnik razbral odsev globokega duševnega miru, ki ga nudi človeku le zavest njegove popolne nedolžnosti. Prav tako pa tudi Guzmanu ni ušel izraz iskrenega sočutja, ki ga je tako vidno očitalo Lopezovo obličje in obenem tudi prisiljenost k vlogi, določeni mu po kralju.

Don Lopez je vojvodi pokazal kraljev prstan in ga z nekoliko jedrnatimi besedami obvestil o svojem poslanstvu. Jetnik se mu je vljudno priklonil, nakar je skoraj brezbrizno pripovedoval:

— Glejte, kakšno čudno snidenje! Ali se še spominjate, don Lopez, na tisto znamenito šahovsko partijo, ki sva jo v Escorialu igrala pred kraljem? Takrat je Filip položil roko na moje ramo in s blagomaklonjenim nasmehom opazoval najino igro. In zdaj — kakšna sprememba! Ah, ni kar tjavendan dejal nekaj Cervantes: Vse naše življenje je prav za prav navadna šahovska partija. Ljudje sličejo po svojem stanu večalmanj šahovskim likom na šahovnici, ki jih premika tam gori tisti veliki igralec, naš čigar mig zaključuje smrt s potezo in končnim šahmatom vso življensko igro.

— Resnično, prav pravite, gospod vojvoda. Toda v tem, za Vas tako resnem trenutku je po mojem mnenju — bolj potrebno, baviti se s stvarmi, ki neposredno zadevajo blagor in rešitev Vaše duše.

Toda don Guzman, kakor da je

preslišal ta opomin, je zamišljen nadaljeval:

— Tudi jaz sem se že veselil marsikatero zmage v plemeniti šahovski igri in še zdaj se s prav istim veseljem spominjam nanjo. Čujte torej, na kaj sem se pravkar domislil! Ostajata mi še skoraj dve uri, preden odidem iz te solzne doline. Mislim, da bi jih bolje ne mogel porabiti, nego če skupaj zaigrava partijo šaha, v katerem ste vedno nepremagljivi mojster. No, kaj pravite k temu?"

Mladi škof se je svarače ozrl nanj.

— "Don," je vzkliknil prestrašen, — "menda vendar spoznavate tudi Vi, da je za Vas mnogo važnejše, odvrtni misli od posvetnih stvari in jih navrniti k svojemju Stvarniku, da vam bo milostljiv solnik."

— "Pomirite se, dragi škof," je odvrnil vojvoda, — "vedite pa, da umiram lahko in mirno, ker mi je vest čista in se zavedam svoje popolne nedolžnosti. Razen tega je to moja zadnja prošnja k dragemu prijatelju in prepričan sem, da mi njene ugoditve ne bo odklonil."

— "Naj se zgodi torej po Vaši volji!" je z globokim vzdihom odgovoril duhovnik. — "Prosil bom vsemisljenega Boga za Vas, da Vam odpusti to nedolžno slabost. Pozabljate pa, da tukaj nimava ne šahovnice ne likov."

Obsojenec se je lahko nasmehnil. — "Temu se da lahko pomagati. Častnik jetniške straže nama bo vse to na Vašo prošnjo radevolje preskrbel."

Ruy Lopez ni več ugovarjal. Pristopil je k vratom in s prstom potkal nanje, nakar je jetničar takoj vstopil v ječo. Škof mu je sporočil zadnjo obsojenčovo željo, nato se je pa staree globoko priklonil in odšel. Za nekaj trenutkov se je vrnil z zahtevanimi stvarmi. — "No," si je v duhu tolažil dobri duhovnik svojo vest, — "če more trdi in neuklonljivi Filip pričakovati pri šahovski igri vest o smrti tega res plemenitega plemiča, ne vidim, zakaj bi si ta ne mogel zadnje trenutke skrajšati s to plemenito igro!"

In položil je šahovnico na preprosto jetniško mizo ter s svojim soigralcem po njegovem zgledu začel razstavljati šahovske like na šahovnici.

Grof Ossuna je neposredno po škofovem odhodu zapustil kraljevo palačo. Pogreznjen v nevesele misli je ubral pot naravnost k jetnišnici, kjer je prijatelj pričakoval zadnji svoj trenutek.

Rad bi mu bil pomagal, toda neuteljavni kraljev srd proti domnevemu izdajalcu in nestrpnost, s kakršno je le-ta pričakoval vest o njegovi smrti, niso, žal, nudili niti najmanjšega upanja za rešitev dona Guzmána. Kljub vsemu je kar hrepenel, da še zadnjikrat vidi svojega prijatelja in ga v bridkih njegovih trenutkih vsaj nekoliko potolaži.

Vprav je zavil v ozko, samotno ulico in spešil po njej z glavo k zemlji sklonjeno, da sploh ničesar ni opazil okoli sebe, ko ga je dohitel v kratke plašč zagrznjen mož, ki mu je sledil že od izhoda iz kraljeve palače in se pri tem previdno stalno oziral na vse strani.

Kar začuti grof, da se je nekdo narahlo dotaknil njegovega ramena.

Naglo se je ozrl in zapazil za seboj postarjega moža, ki je snel klobuk z glave in se pred njim globoko priklonil.

— "Kaj je? Kaj želite?" je vzkliknil grof ves osupel in nehote segel v žep, da da miloščino dozdevnemu beraču.

— "Oh, ne, plemeniti gospod," se je branil odgovorjeni, ki je zapazil njegovo kretinjo, — "ni mi nikakor do tega, da bi Vas na ta način nadlegoval."

— "Kaj potem prav za prav želite?"

Tajinstveni mož se je ozrl oprezno okoli sebe, nakar je dejal s pridruženim glasom: — "Maščevanje!"

[Dalje prihodnjic.]

Poročnik Eielson

HENRY MILLER, WASH. D. C.

ki je spremljal kapitana Georga H. Wilkina na njegovi ekspediciji proti Južnemu tečaju. Eielson je sedaj v vladni službi kot inšpektor aeroplanov.

O STAROSTI ZEMLJE

Prof. Robert Milikan, nosilec Noblove nagrade za svoja raziskavanja o elektroni, je gotovo eden največjih fizikov našega časa in avtoriteta, ki nam da lahko najpozitivnejši odgovor o starosti in bodočnosti naše zemlje.

Pred kratkim so ga intervjuvali o teh dveh problemih. Povedal je to-le:

Proučevanje radioaktivnosti je privedlo moderne geologe do spoznanja, da je naša premičnica stara vsaj tisoč milijonov let. Dokaz za to se nahaja v skladih, ki vsebujejo radij. Radij oddaja svoje znane žarke za določeno razdobje in ti žarki, ta emanacija se spreminja delno v svinec z drugačno atomsko težo nego običajni svinec. Takšen svinec so našli v uranitu, neki radioaktivni rudnini.

Iz njegove množine so izračunali približno starost naše zemlje in približno dolgotrajnost njene bodočnosti. V obeh slučajih po eno milijardo let.

Strah pred bodočnostjo je še za velikansko število tisočletij neupravičen, tem bolj ker bo stopilo na mesto sedanjega sonca, če bi to ugasilno, drugo sonce, nastvarjeno iz njegovih elektronskih izžarevanj. Takšnega nadomestnega sonca nam pa vsaj za milijardo let niti ni treba. Tudi če bi energija našega sonca opešala, je bo v tem času še vedno toliko, da je nam ne bo zmanjkalo za potrebe vsakdanjega življenja. Še dolgo nismo začeli uporabljati vseh možnosti in celo najzadnejših možnosti izkoriščanja solne energije, čije množine si ne moremo z običajnimi možgani niti predstavljati. Človeštvo bo imelo v eni milijardi let dovolj časa, da si izmisli nove možnosti izkoriščevanja solne energije. Prof. Milikan govori celo o možnosti, da se naučijo v milijardi let živeti vsaj milijonkrat pametnejše (in sicer v vseh ozirih) nego do danes.

Ozromne energije na katere misli prof. Milikan v prvi vrsti, potekajo iz razpada atomov. Znano je, da se sproščajo ob tem razpadu energije, o čijih količinah pa imajo ljudje le meglene pojme. Vzemimo za primer tona premoga. Ta količina je potrebna najhitrejšemu vlaklu za eno uro vožnje. Če bi pa mogli razkrojiti atome te tone goriva, bi si lahko uslužili toliko energije, da bi lahko zadostovala za eno celo stoletje in za eno celo Veliko Britansko kot kurilna, razsvetljevalna in električno pogonska sila.

V tem tiči zajec. Največji učnjaki pa pravijo, da bi se dali razkrojiti le atomi tistih kemičnih prvih, čijih teža (atomska) je višja od 100. Toda 99 odst. zemeljske materije sestoji iz atomov manjše teže. Velika večina zemeljskih elementov je že v stanju neke stabilnosti in ne more oddajati nobene energije te vrste. Vendar bo to vprašanje dokončno rešila šele bodočnost. In že se nam pojavlja nov, nič manj uspešen način pridobivanja energije.

Med tem ko se atomi pod nekimi pogoji v notranosti zvezd ne-

Kretanje parnikov · Shipping News

3. aprila: America, Cherbourg, Bremen
4. aprila: Dresden, Cherbourg, Bremen
5. aprila: Paris, Havre, (izlet) Olympic, Cherbourg
6. aprila: Albert Ballin Hamburg, Cherbourg Conte Biancamano, Napoli, Genova
10. aprila: Mauretania, Cherbourg Leviathan, Cherbourg
11. aprila: Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen
12. aprila: New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
13. aprila: Homeric, Cherbourg Roma, Napoli, Genova
13. aprila: Minnewaska, Cherbourg St. Louis, Hamburg, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Bremen
15. aprila: Reliance, Cherbourg, Hamburg Berlin, Cherbourg, Bremen
17. aprila: Aquitania, Cherbourg Karlsruhe, Boulogne Sur Mer, Bremen President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
19. aprila: Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
20. aprila: Ile de France, Havre Majestic, Cherbourg Lapland, Cherbourg, Antwerpen
20. aprila: New York, Cherbourg, Hamburg Conte Grande, Napoli, Genova
23. aprila: Columbus, Cherbourg, Bremen
24. aprila: Herengaria, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Bremen
25. aprila: Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen
26. aprila: Statendam, Boulogne, Sur Mer, Rotterdam, (Prvič), Naš izlet. Paris, Havre Olympic, Cherbourg Penland, Cherbourg, Antwerpen Augustus, Napoli, Genova
27. aprila: Deutschland, Cherbourg, Hamburg Minnetonka, Cherbourg
30. aprila: America, Cherbourg, Bremen
1. maja: Mauretania, Cherbourg
2. maja: Dresden, Cherbourg, Bremen
3. maja: France, Havre Vulcania, Trst Homeric, Cherbourg Ruydam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
4. maja: St. Louis, Hamburg, Cherbourg
5. maja: Minnewaska, Cherbourg
6. maja: Albert Ballin, Hamburg, Cherbourg
7. maja: Conte Biancamano, Napoli, Genova
8. maja: Auitania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Bremen
9. maja: Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen Berlin, Cherbourg, Bremen
10. maja: Ile de France, Havre, (Glavni pomladanski izlet) Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
11. maja: Majestic, Cherbourg Arabic, Cherbourg Antwerpen Karlsruhe, Boulogne Sur Mer, Bremen Republic, Cherbourg, Bremen
13. maja: Stuttgart, Cherbourg, Hamburg
15. maja: Paris, Havre Berengaria, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
17. maja: New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam Olympic, Cherbourg Lapland, Cherbourg, Antwerpen Minnesota, Boulogne Sur Mer Columbus, Cherbourg, Bremen Roma, Napoli, Genova
18. maja: St. Louis, Hamburg, Cherbourg
22. maja: Presidente Wilson, Trst (izlet) Mauretania, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Bremen
23. maja: Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen
24. maja: France, Havre Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
25. maja: Homeric, Cherbourg Penland, Cherbourg, Antwerpen Minnetonka, Cherbourg New York, Cherbourg, Hamburg Leviathan, Cherbourg Conte Grande, Napoli, Genova
29. maja: Aquitania, Cherbourg America, Cherbourg, Bremen
30. maja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg Dresden, Cherbourg, Bremen
31. maja: Ile de France, Havre (izlet) Statendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam Augustus, Napoli, Genova
26. junija: Paris, Havre (IZLET)
26. julija: Ile de France, Havre (IZLET)

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: Paris 5. aprila; 26. aprila. Ile de France 19. apr.; 10. maja France 3. maja; 24. maja. (Ob oboje.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi — Pijača in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE

19 STATE STREET NEW YORK, N. Y.

prestanu razkrajajo, se v vesolnosti isto tako neprestano toki energije, tkzv. žarki, sestavljajo v atome. Ti žarki valovijo neprestano na zemljo od vseh strani, njih gorostasno, presilno množino, ki bi se dala izkoristiti v vse mogoče namene, pa so začeli preiskovati in dojemati prav v zadnjem času. Te dni smo poročali, da je baš prof. Milikan v družbi z dr. Cameronom odkril tri vrste kozmičnih žarkov različne valovne dolžine. Eni med njimi so tako silni, da prebijajo 6 m debelo svinčeno ploščo. Za primer naj navedemo, da zadrži že 5 do 7 cm debela svinčna ploča doslej kot najmočnejše znane žarke gama. Milikanovi kozmični žarki so energetični vir bližnje bodočnosti, kajti če se je posrečilo loviti jih in preizkušati v malem v laboratoriju, tedaj je samo vprašanje časa njih izkoriščanje na debelo.

CELO MESTO ZAKARTAL

V angleški grofiji Buckinhamshire blizu Oxforda leži srednjeveško mestoce West Wycombe, ki šteje pičlo 4000 duš in je polagoma celo prešlo v last ene družine — Dasehwood. Gospodarski pogoj mesta so slabi in ljudje se zelo izseljujejo. V zadnjem času je sedanji poglavar družine Dasehwood — John Dashwood v londonških igralnicah zaigral visoke vsote. Da te dolgove pokrije, hoče prodati del svojih nepremičnin in to ravno mesto West Wycombe. Javno dražba je že razpisana. Zanimivo je, da ima mestoce še iz 17. stoletja razne svobostine in predprave, med temi tudi davčne prostost.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je potčen s potnih listih, prtljaji in drugih stvarih. Vsled naše dolgoletne iskrušnje vam mi zamoremo dati najboljša posnelja in priporočila vedno le prvostarne brzoapilke.

Tudi ndrjavljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnje vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naseljiškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak posebej osebno, bodisi v najbližji naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moše s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslavenska kvota znaša še vedno 671 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravljeni stari ameriški državljani, moške ameriških državljanov, ki so se pe 1. junija 1928. leta poročili in poljedelci, ostroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih ndrjavljanov, ki so bili postavne pripuščeni v to deželo za stalno blvanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti in isti, pa so na sprejema nikatih prošnje za ameriškanke vize.

SAKSER STATE BANK

69 Cortlandt Street

KOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.